Č.j.: VP/ S 122c/ 01 -160 V Brně dne 14. března 2002

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže v řízení zahájeném dne 31.10.2001 na základě žádosti o povolení výjimky ze dne 26. října 2001 č.j. 2908/300/3988/320/01, podle § 6 odst. 1 zákona č. 59/2000 Sb., o veřejné podpoře ve spojení s § 18 odst. 1 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení, ve znění pozdějších předpisů (správní řád) s účastníkem řízení Českou republikou Ministerstvem životního prostředí rozhodl dle § 6 odst. 4 písm a) takto:

Řízení ve věci povolení výjimky ze zákazu veřejné podpory pro program veřejné podpory v oblasti výzkumu a vývoje s názvem účelová podpora výzkumného a vývojového programu Ministerstva životního prostředí Geosféra objemu rozpočtových prostředků 73 959 tis. Kč

s e z a s t a v u j e

Odůvodnění :

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen „Úřad") obdržel dne 31.10.2001 návrh na zahájení správního řízení formou žádosti o povolení výjimky ze zákazu veřejné podpory dle § 6 odst.1 zákona č. 59/2000 Sb., o veřejné podpoře (dále jen „zákon") formou programu podpory výzkumu a vývoje, kterou podalo Ministerstvo životního prostředí České republiky.

1. Podklady pro rozhodnutí

Při posuzování žádosti vycházel Úřad z následujících podkladů a právních předpisů:

- části 1 a části 2 žádosti Ministerstva životního prostředí České republiky o povolení výjimky podle § 6 odst. 1 zákona,
- přílohy k žádosti o povolení výjimky podle ustanovení § 6 zákona č. 59/2000 Sb., o veřejné podpoře
- zákona č. 300/1992 Sb., o státní podpoře výzkumu a vývoje ve znění pozdějších předpisů,

- nařízení vlády č. 88/2001 Sb., o podmínkách účelového financování výzkumu a vývoje a předání do centrální evidence projektů financovaných ze státního rozpočtu,
- zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech ve znění pozdějších předpisů
- vyžádaných doplňujících informací ze dne 13. listopadu 2001 č.j. 4968/630/01

2. Údaje získané na základě žádosti o povolení výjimky

Část první

1. Poskytovatelem veřejné podpory je Česká republika Ministerstvo životního prostředí.
2. Ministerstvem odpovědným za poskytnutí veřejné podpory je Ministerstvo životního prostředí České republiky.
3. Kontaktní osobou je Ing.Miroslav Hájek Ph.D., ředitel odboru ekonomiky životního prostředí Ministerstva životního prostředí České republiky
4. Název veřejné podpory je "účelová podpora výzkumného a vývojového programu Ministerstva životního prostředí s názvem Geosféra" (dále jen "Program podpory")
5. Právním základem je zákon č. 300/1992 Sb., o státní podpoře výzkumu a vývoje, ve znění pozdějších předpisů.
6. Jedná se o existující program podpory .
7. Jedná se o základní výzkum v oblasti životního prostředí směrovaných ke specifickému, předem stanovenému praktickému cíli s danou aplikací výsledků v oblasti životního prostředí a o horizontální program podpory výzkumu a vývoje.
8. Míra veřejné podpory bude závislá na charakteru jednotlivých k podpoře přijatých projektů, o její výši rozhodne Rada programu v souladu s platnými pravidly, formou veřejné podpory je přímé poskytnutí finančních prostředků. Z účelových finančních prostředků na výzkum a vývoj do roku 2005 je požadováno 73 959 tis. Kč.
9. Předpokládaná délka trvání programu je od roku 2002 minimálně do roku 2005.
10. Počet příjemců podpory, kteří se každoročně stanou řešiteli Programu podpory, se bude pohybovat od 10 do 50 příjemců.

Část druhá

Detailní kalkulaci nákladů nelze uvést, obecně platí podmínky poskytování účelových finančních prostředků, které jsou specifikovány nařízením vlády č. 88/2001 Sb., zejména § 13 a § 14 a přílohou nařízení vlády o uznaných nákladech na řešení projektu výzkumu a vývoje. Do uznaných nákladů nelze zahrnout účelové finanční prostředky na pořízení základní vybavenosti, tzn. takový hmotný a nehmotný investiční majetek, který musí uchazeč o grant vlastnit k naplnění předmětu činnosti, pro který vznikl bez ohledu na řešení navrhovaného projektu (ta je naopak jedním z hodnocených kriterií pro přiznání účelových finančních prostředků). Dále nelze finančních prostředků využít na DPH plátcům DPH, kteří mohou uplatnit její odpočet na výstupu, náklady na marketing, prodej a distribuci výrobků, úroky z úvěrů, náklady na finanční pronájem a pronájem s následnou koupí převyšující výši podpory a další závazky, které nesouvisí s řešením projektu. Při financování je nutno postupovat podle nařízení vlády č.374/2001 Sb.
Ministerstvo životního prostředí České republiky bude postupovat v souladu se zákonem č.300/1992 Sb., o státní podpoře výzkumu a vývoje, ve znění zákona č. 1/1995 Sb., a dle nařízení vlády České republiky vlády č.88/2001 Sb., o podmínkách účelového financování výzkumu a vývoje a předávání údajů do centrální evidence projektů ve znění nařízení vlády č.374/2001 Sb. Tato povinnost je zakotvena u všech projektů financovaných ze

státního rozpočtu. Ministerstvo životního prostředí bude v roce 2002 a dalších letech účelově podporovat programy výzkumu a vývoje, jejichž řešení přinese důležité poznatky v prioritních oblastech podpory výzkumu a vývoje životního prostředí, založené na poznatkové základně světové vědy, formulované podle potřeb oblasti životního prostředí.

Další údaje získané z přílohy k žádosti, kterou vypracovalo Ministerstvo životního prostředí České republiky, platného pro žádosti podávané od roku 2001

1. Na řešení části projektů Programů podpory, které mají výhradně charakter základního výzkumu, se podílejí i výzkumné týmy organizací. V převážné většině se jedná o pracovníky vysokých škol, kteří v některých případech také spolupracují s obchodními společnostmi.
2. Na řešení všech typů projektů se mohou podílet pouze právnické a fyzické osoby s trvalým sídlem v České republice.
3. Výsledky řešení projektů se publikují formou původních vědeckých publikací zveřejňovaných především v odborných periodikách, sbornících nebo jako části monografií při základním výzkumu. Mohou mít rovněž formu přihlášky vynálezu nebo patentu. Výsledky základního výzkumu obecně nejsou přímo komerčně nebo průmyslově využitelné.
4. Cíl programu – je vytýčen konkrétně předmět projektu v krátkodobém i dlouhodobém horizontu, je jasně formulován cíl práce vycházející z předchozích původních studií vztahujících se k projektu . Cílem programu je zaměření na výzkum endogenní a exogenní dynamiky procesů, které formovaly svrchní kůru v oblasti České republiky. Následné využití výsledků výzkumu a vývoje lze předpokládat v identifikaci zátěže ekosystémů olovem a málo mobilními stopovými prvky, vytvoření dvourozměrného numerického modelu subsidenční, kompakční a erozivní historie podél vybraných klíčových regionálních řezů, geofyzikální výzkum svrchního pláště zemské kůry, určení kontaminace přehradních, nádržních a jezerních sedimentů vybraných lokalit.
5. V některých případech může jeden projekt zahrnovat dvě navazující fáze.
6. Při financování projektu bude postupováno podle § 3 nařízení vlády č. 88/2001 Sb.
7. Kooperační výzkum – podpora projektů přijatých do tohoto programu je podmíněna kooperací mezi subjekty z akademické vysokoškolské apod. sféry a subjekty z oblasti průmyslu. Podmínky spolupráce nejsou blíže specifikovány,
8. Mezinárodní aspekt – spolupráce s partnery z cizích zemí je zahrnuta v tomto programu pouze v obecné rovině dané „Dohodou mezi vládou České republiky a Evropskými společenstvími o recipročním zpřístupnění českých národních programů a projektů výzkumu a vývoje, odpovídajících programům a aktivitám 5. Rámcového programu Evropského společenství v oblasti výzkumu, technologického rozvoje a demonstrací (1998 – 2002) a 5. Rámcového programu Evropského společenství pro atomovou energii pro výzkum a vzdělávání (1998 – 2002), výzkumným a vývojovým subjektům ustaveným v členských státech Evropského společenství“, kde je rozhodující podmínkou účasti zahraničního subjektu vlastní financování.
9. Použití výsledků – pro účely tohoto programu není vlastnictví výsledků získaných řešením projektů zvlášť upraveno. Řídí se platnými zákonnými pravidly upravujícími v České republice tuto oblast a smlouvou upravující vzájemné vztahy a rozsah kooperace.V programu podpory není zvlášť upravena ani oblast publikování a rozšiřování výsledků jednotlivých projektů. Musí být dodržena platná zákonná pravidla upravující v České republice tuto oblast.

3. Vymezení základních pojmů

1. základním výzkumem se rozumí činnost zaměřená na rozšíření vědeckých a technických poznatků, které nemají souvislost s průmyslovými nebo komerčními cíli
2. průmyslovým výzkumem se rozumí plánovaný výzkum v rámci předmětu činnosti firmy zaměřený na získání nových poznatků, které mohou být prospěšné při vývoji nových produktů, procesů nebo služeb nebo mohou vést k výraznému vylepšení existujících produktů, procesů nebo služeb
3. předkonkurenční vývojovou činností se rozumí využívání výsledků průmyslového výzkumu při tvorbě plánu, designu pro nový, upravený nebo vylepšený produkt, proces nebo službu bez ohledu na to, zda mají být prodávány nebo používány, včetně tvorby počátečního prototypu, který by nemohl být využíván pro komerční účely, dále se jedná o koncepční tvorbu a design jiných výrobků, procesů nebo služeb, včetně prvotních projektů na jejich předvedení nebo pilotních projektů, za předpokladu, že tyto projekty nemohou být převedeny nebo použity pro komerční účely
4. malým a středním podnikem se rozumí podnik, který podniká a má sídlo na území České republiky a který má méně než 250 zaměstnanců, má čistý obrat za poslední účetně uzavřený kalendářní rok nepřesahující 1450 mil. Kč nebo celková aktiva nepřesahující 980 mil. Kč a který splňuje podmínky nezávislosti. Nezávislostí se rozumí stav, kdy žádný jiný subjekt, který nesplňuje definici malého a středního podniku, nemá 25% nebo vyšší podíl hlasovacích práv v podniku.

4. Charakteristika programu podpory Účelová podpora výzkumného a vývojového programu Ministerstva životního prostředí s názvem Geosféra

Veřejná podpora projektů programů vyhlašovaných Ministerstvem životního prostředí České republiky a financovaných ze státního rozpočtu je poskytována na základě výsledků veřejných soutěží formou dotace nebo formou návratných finančních výpomocí ve smyslu zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech.
Program podpory a věcné zadání výzkumných a vývojových projektů, které je naplňují, vychází z potřeb odborných útvarů Ministerstva životního prostředí České republiky pro řešení prioritních problémů ochrany životního prostředí. Projekty jsou zaměřeny na řešení projektů výzkumu a vývoje v oblasti životního prostředí za účelem získání nových poznatků směrovaných ke specifickému, předem stanovenému praktickému cíli s danou aplikací výsledků v oblasti ochrany životního prostředí. Projekty výzkumu a vývoje, které jsou zařazeny v rámci programu Geosféra je možno rozdělit do dvou skupin.
V první skupině je soubor programů, u kterých je hlavním úkolem základní výzkum stavby Českého masivu a jeho vztahu k ostatním bazálním geologickým jednotkám Evropy. Jedná se o národní projekty, jako výzkum Doupovského komplexu, výzkum styku Českého masivu a Karpat, dále o projekty s mezinárodní vazbou, které jsou široce provázány se špičkovými pracovišti v zahraničí. V tomto případě je možno jmenovat Celebration 2000, který zahrnuje geofyzikální výzkum střední Evropy pomocí aktivních seismických metod. Na něj navazuje projekt Slice, zahajovaný v roce 2002, který se týká geofyzikálního výzkumu svrchního pláště zemské kůry a dynamiky Českého masivu pomocí metodiky refrakční seismiky. Všechny projekty první skupiny je možno označit jako významné úkoly řešící širší vztahy geologické stavby Českého masivu.
Do druhé skupiny je možno zařadit skupinu projektů výzkumu a vývoje, jejichž výsledky jsou v hlavní míře směřovány do státní správy. Tématicky vycházejí jak z potřeb státních orgánů, tak i orgánů ochrany přírody. Jedná se o účelové a základní mapování území České republiky

v měřítku 1:25 000, hodnocení geodynamických jevů v Národním parku České Švýcarsko a výzkum geotermální energie. Výsledky řešení těchto úkolů budou bezprostředně sloužit potřebám územního plánování a rozhodování. Projekty sloužící ke geochemickému výzkumu migrací v horninovém prostředí, výzkumu sedimentu přehrad, nádrží a jezer a biochemickému výzkumu rašelinišť, jsou přímo zaměřeny na studium životního prostředí ve vztahu k potenciálním a skutečným znečišťovatelům životního prostředí.
Všechny projekty výzkumu a vývoje jsou zaměřeny na vědecká pracoviště, státní geologickou službu a orgány státní správy a samosprávy.
Základním parametrem projektu je komplexnost řešení a jasně definované a kontrolované výstupy se stanovenými cíli a parametry řešení.
Účelová veřejná podpora výzkumného a vývojového Programu podpory Ministerstva životního prostředí České republiky představuje řešení projektů charakteru základního výzkumu a vývoje formulovaných k dosažení cílů Programu podpory.

5. Charakteristika příjemců veřejné podpory

Koncepce výzkumu a vývoje Ministerstva životního prostředí České republiky je založena na Národní politice výzkumu a vývoje České republiky (schválena vládním usnesením č. 16 ze dne 5.1.2000). Z uvedeného materiálu vychází hospodářská strategie státu. Cestou k těmto cílům je vytvoření podmínek pro úzkou vazbu mezi základním a cíleným výzkumem a vývojem, podpora spolupráce podnikatelských subjektů s výzkumně vývojovými organizacemi, s výzkumnými pracovišti jednotlivých vysokých škol, ústavy Akademie věd, vytváření podmínek pro transfer výsledků výzkumu a vývoje k aplikovanému využití. K tomu účelu slouží aktivní šíření informací o výsledcích programů výzkumu a vývoje podporovaných ze státního rozpočtu. Příjemci veřejné podpory pro výzkum a vývoj musí prokázat schopnost splnit vyhlášené podmínky a prokázat odbornou způsobilost k řešení projektu. Koncepce výzkumu a vývoje nestanovuje budoucího příjemce veřejné podpory - naopak zabezpečuje možnost získat veřejnou podporu všem právnickým i fyzickým osobám s trvalým sídlem v České republice, bez ohledu na formu vlastnictví.
Žadatelem o projekt může být každá fyzická nebo právnická osoba se sídlem na území České republiky, pokud jsou výsledky řešení určeny k realizaci na území České republiky. Spolupráce zahraničních subjektů není vyloučena. Veřejná obchodní soutěž vyhlášená poskytovatelem podle obchodního zákona je zveřejněna v Obchodním věstníku, a na internetové stránce poskytovatele.

6. Údaje o investici

Veřejná podpora výzkumu a vývoje ze státního rozpočtu je poskytována podle zákona č. 300/1992 Sb., o státní podpoře výzkumu a vývoje, v platném znění, který tvoří právní podklad pro tvorbu programů podpory výzkumu a vývoje. Míra veřejné podpory bude závislá na charakteru jednotlivých k podpoře přijatých projektů. Podmínky poskytování účelových finančních prostředků jsou specifikovány ustanoveními nařízení vlády č. 88/2001Sb., zejména § 13 a § 14 a přílohou nařízení vlády o uznaných nákladech na řešení projektu výzkumu a vývoje ve znění nařízení vlády č. 374 ze dne 26. září 2001.

7. Právní analýza

V § 1 odst. 1 zákona o veřejné podpoře je stanoveno, že tento zákon upravuje postup při posuzování slučitelnosti veřejné podpory se závazky vyplývajícími z Evropské dohody (Sdělení č. 7/1995 Sb., o sjednání Evropské dohody zakládající přidružení mezi Evropským společenstvím a jeho členskými státy na straně jedné a Českou republikou na straně druhé, dále jen „Evropská dohoda“). Čl. 64 odst. 1 bod (iii) Evropské dohody stanoví, že neslučitelná s řádným působením této dohody, v míře, jíž může být dotčen obchod mezi Českou republikou a Společenstvím, je jakákoliv veřejná podpora, která narušuje soutěž nebo hrozí jejím narušením v důsledku zvýhodňování některých podnikatelských jednotek. Čl. 3 Evropské dohody stanoví, že Rada přidružení přijme do tří let od vstupu této dohody v platnost nezbytná pravidla pro provádění odstavců 1 a 2. Tato pravidla byla přijata dne 24.6.1998 s účinností od 11.7.1998 (sdělení č. 225/1998 Sb., o sjednání Rozhodnutí č.1/98 Rady přidružení mezi Evropským společenstvím a jeho členskými státy na straně jedné a Českou republikou na straně druhé ze dne 24.6.1998 o přijetí prováděcích pravidel pro uplatnění ustanovení o veřejné podpoře uvedených v čl. 64 odst. 1 bod (iii) a odst. 2 , podle čl. 64 odst. 3 Evropské dohody zakládající přidružení mezi Evropským společenstvím a jeho členskými státy na straně jedné a Českou republikou na straně druhé, a v čl. 8 odst. 1 bod (iii) a odst. 2 Protokolu 2 k této Dohodě o výrobcích ESUO (dále jen "Prováděcí pravidla"). Čl. 2 Prováděcích pravidel stanoví, že posouzení slučitelnosti jednotlivých rozhodnutí o veřejné podpoře a programů veřejných podpor s Evropskou dohodou bude probíhat na základě kriterií vyplývajících z uplatnění pravidel čl. 92 Smlouvy o založení Evropského společenství, včetně současné a budoucí sekundární legislativy, systémů, směrnic a dalších příslušných administrativních nařízení platných v ES, jakož i precedenčního práva Soudu první instance a Soudního dvora ES a zvláštních pokynů, které budou vypracovány podle čl. 4 odst. 3 Prováděcích pravidel.

V § 3 písm. a) zákona o veřejné podpoře je stanoveno, že veřejnou podporou se rozumí jakákoliv forma podpory, včetně programů veřejné podpory nebo výhod zvýhodňujících podnikání nebo odvětví výroby poskytovaná Českou republikou, ministerstvem, jiným správním orgánem, orgánem samosprávy nebo poskytovaná z veřejných prostředků. V § 2 odst. 1 zákona o veřejné podpoře je stanoveno, že veřejná podpora poskytovaná způsobem narušujícím nebo hrozícím narušení soutěže tím, že zvýhodňuje určité podnikání nebo odvětví výroby v míře, jíž může být dotčen obchod mezi Českou republikou a členskými státy Evropské unie je neslučitelná se závazky České republiky vyplývajícími z Evropské dohody a je zakázána. V § 2 odst. 2 zákona o veřejné podpoře je stanoveno, že zákaz veřejné podpory podle odst. 1 platí pokud tento zákon nestanoví jinak nebo pokud Úřad nepovolil výjimku.

Úřad v řízení o povolení výjimky podle § 6 zákona o veřejné podpoře při posuzování otázky, zda se jedná o veřejnou podporu či nikoliv, vychází z definičních znaků zakázané veřejné podpory, stanovených v § 2 odst. 1 zákona o veřejné podpoře.

Vzhledem k tomu, že se sice jedná o výhodu ve formě přímého poskytnutí finančních prostředků nebo návratné finanční výpomoci poskytnutou Českou republikou Ministerstvem životního prostředí, které je poskytovatelem veřejné podpory v souladu s § 3 písm. c) zákona o veřejné podpory, ale jejíž poskytnutí, vzhledem k tomu, že není splněno selektivní hledisko veřejné podpory, nezvýhodňuje určité podnikání či odvětví výroby, neboť žadatelem o projekt může být každá fyzická nebo právnická osoba se sídlem na území České republiky, pokud jsou výsledky řešení určeny k realizaci na území České republiky, přičemž spolupráce zahraničních subjektů není vyloučena, a projekt je schválen ve výběrovém řízení

transparentním a nediskriminačním způsobem, a vzhledem k obecnému zaměření programu podpory, jehož účelem je zlepšení ochrany životního prostředí, a účinkům, které jsou zaměřeny na neobchodní aktivity subjektů, týkající se problematiky životního prostředí, nehrozí narušení hospodářské soutěže v míře, jíž může být dotčen obchod mezi Českou republikou a členskými státy Evropské unie. Nejedná se o tedy veřejnou podporu splňující znaky uvedené v § 2 odst. 1 zákona o veřejné podpoře.

Závěr

Vzhledem k výše uvedenému bylo dle § 6 odst. 4 písm. a) zákona o veřejné podpoře rozhodnuto řízení zastavit.

Poučení o odvolání

Proti tomuto rozhodnutí lze do 15 dnů ode dne jeho doručení podat rozklad k předsedovi Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, a to prostřednictvím Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže - odboru veřejné podpory v Brně . Včas podaný rozklad má odkladný účinek.

Mgr. Kamil Rudolecký
pověřený řízením odboru veřejná podpora

Obdrží:

Vážený pan
Ing.František Škoda
náměstek ministra
Ministerstvo životního prostředí
PRAHA